

Για τον Ιωάννη Κακριδή

Ιωάννης Κακριδής (1901 -1992): Φιλολόγος, πανεπιστημιακός καθηγητής, ερευνητής και αισθητικός της λογοτεχνίας , από τους κορυφαίους ομηριστές σε παγκόσμιο επίπεδο και από τους πρωτοπόρους της γλωσσικής μεταρρύθμισης στην Ελλάδα. Σπούδασε στα πανεπιστήμια Αθηνών, Βερολίνου, Βιέννης και Λειψίας. Καθηγητής το 1922-1923 του Ελληνικού Σχολείου στις Σπέτσες, δίδαξε αργότερα Αρχαία και Νέα Ελληνικά και κλασική φιλολογία στα πανεπιστήμια Θεσσαλονίκης (1930-1939 ως υφηγητής και έκτακτος καθηγητής) και Αθήνας (1939-1945 και από το 1948 ως τακτικός καθηγητής), καθώς και σε πανεπιστήμια της Ευρώπης (Στοκχόλμη, Ουψάλα, Λαντ, Τύμπινγκεν). Κατά την περίοδο 1924-1931 εργάστηκε στο *Ιστορικών Λεξικόν της Ελληνικής Γλώσσης* της Ακαδημίας Αθηνών, Έδωσε διαλέξεις σε Ευρώπη, Αμερική και Αυστραλία. Τιμήθηκε με πολλές διακρίσεις και διετέλεσε πρόεδρος του Παιδαγωγικού ινστιτούτου (1964-1967), που συνέβαλε στην εκπαιδευτική μεταρρύθμιση της κυβέρνησης Γ. Παπανδρέου, και πρόεδρος του Κέντρου Οδυσσειακών Σπουδών της Ιθάκης.

Στην ελληνική παιδεία και τη νεοελληνική γραμματεία ο Ι. Κακριδής κατέλαβε ξεχωριστή θέση, την οποία ενίσχυσε η περίφημη «Δίκη των τόνων» (1941-1942), που κίνησε εναντίον του η Φιλοσοφική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών, με αφορμή την τολμηρή, για την εποχή, προσπάθειά του να εισαγάγει το μονοτονικό σύστημα, στο πλαίσιο του αγώνα για τη δημοτική γλώσσα και την καθιέρωσή της, τόσο στην παιδεία όσο και στην επιστήμη. Μολονότι υποστηρίχθηκε από πολλούς κορυφαίους λογίους και πολιτικούς, καταδικάστηκε από το Πειθαρχικό Συμβούλιο του πανεπιστημίου σε δίμηνη απόλυση και αναγκάστηκε τελικά να παραιτηθεί από την έδρα του.

Με τον Νίκο Καζαντζάκη

Το επιστημονικό έργο του Ι. Κακριδή εκτείνεται σε όλους σχεδόν τους κλάδους της έρευνας, καθώς και της γλωσσικής παιδείας (υφολογία, κριτική, ερμηνεία και μετάφραση κειμένου, θρησκεία, μυθολογία κ.λπ.), ιδιαίτερα όμως σημαντική είναι η συμβολή του στη μελέτη των ομηρικών επών: μετέφρασε, σε συνεργασία με τον Ν. Καζαντζάκη, την *Ιλιάδα* (1955) και την *Οδύσσεια* (1965 ? μέρος της οποίας μόνος του μετά τον θάνατο του Καζαντζάκη), όπου εισήγαγε τη «νεοανάλυση»: έγραψε *Ομηρικές έρευνες* (1944), *Ομηρικά θέματα* (1954), *Ξαναγυρίζοντας στον Όμηρο* (1985), *Το μήνυμα του Ομήρου* (1985), συνδυάζοντας τον Όμηρο με την «προφορική επική ποίηση» και ανασκευάζοντας τη θεωρία που αμφισβήτησε την ύπαρξη του Ομήρου. Είναι επίσης ο κατεξοχήν ερμηνευτής του Θουκυδίδη (*Ερμηνευτικά σχόλια στον Επιτάφιο του Θουκυδίδη*, 1941) και μεταφραστής και ερμηνευτής αρχαίων λυρικών. Έγραψε επίσης, ανάμεσα σε άλλα (40 περίπου βιβλία συνολικά): *Το μεταφραστικό πρόβλημα* (1936), *Ανθρωπιστικά* (1942), *Φως ελληνικό* (1963) και πλήθος άρθρα και άλλες μελέτες.

Κατά την περίοδο της στρατιωτικής δικτατορίας ο Ι. Κακριδής παραιτήθηκε από την έδρα του στη Φιλοσοφική Σχολή του Πανεπιστημίου της Θεσσαλονίκης (1968). Μετά τη μεταπολίτευση συνεργάστηκε με το ΚΕΜΕ (Κέντρο Εκπαιδευτικών Μελετών και Επιμόρφωσης), συνεχίζοντας ακαταπόνητος την επιστημονική προσφορά του με ποικίλους τρόπους (τηλεόραση, εκπαιδευτικά εγχειρίδια κ.λπ.). Μελέτησε επίσης σε βάθος την ελληνική μυθολογία. Επικεφαλής ομάδας επιστημόνων, εκπόνησε τα έργα *Ελληνική Μυθολογία* (5 τόμ., 1986).